

מ פ י ש ו פ ט י ם

(סיכומי תמרון)

להלן מבחר קטעים מדברי שופטי התמרונים בעת סיכומי אחד מתמרוני הקיץ:

הארגון המבצעי

- קיים בחטיבה ויחידותיה פק"ל יעיל ומתורגל, בכל דרגי הסולם. הודות לעובדה זו היה לביצוע יעיל ומסודר בכל הנושאים השגרתיים. (שופט חטיבתי)
- קבוצות הסיוור והפקודות התנהלו בצורת דיונים ארוכים, דבר שגרם לבזבוז זמן — אשר חסר אח"כ לגדודים בתכנון משימותיהם.
- עם הצטרפות מוצבי הפיקוד למפקדה העיקרית מתנהלת עבודת המטה כסדרה. בהירת מקום מפקדת החטיבה, העיקרית והעורפית, היתה טובה והענתה על הבעיות.
- קצין המודיעין מקבל ידיעות מפורטות ומדויקות על תנועת הרגלים והשריון של האויב בעיקר ממחלקת הסיוור החטיבתית. ההחלטות שהתקבלו עקב הידיעות היו מהירות ויעילות. הקשר עם היחידות פעל יפה, והעביר מהר את הידיעות למוצב הפיקוד ואת החלטות המח"ט ליחידות. (שופט חטיבתי)
- מפקד הגדוד (שחדר לשטח האויב) גילה גמישות רבה בכל הנתונים המשתנים, עובדה שגרמה ליציבות בעבודת המפקדה. (שופט גדודי)
- חוסר הנסיון של גדוד זה בעבודת מטה גרם לכך כי נפל על המג"ד העומס של שלושה. לא היתה חלוקת עבודה וחסר שיתוף הקמבץ והקמ"ן.
- קצין הקשר עסק בעבודתו ופתר את הבעיות הטקטיות בגמישות (שופט גדודי)
- דיווח על מצב התחמושת, שהנו חשוב בכל שלבי הקרב, וחשיבותו עולה בשלב ההגנה, לא התנהל כשורה. כתוצאה, נאלץ מפקד הסיוע, תוך כדי שיקוליו על הנחתות האש שנדרשו, לבקש אינפורמציה על מצבת התחמושת.

אספקה

- נתגלה מאמץ לספק אוכל חם לחיילים וסופקו מנות טריות. תחמושת, מים, וחמרי ביצורים סופקו במהירות ובזמן. הארגון המנהלתי של הגדוד עומד על רמה גבוהה. (שופט גדודי)
- המעבר (משטח ההתארגנות לשטח הכינוס) בוצע ללא תקלות. הגדוד מתורגל לתווה תוך זמן מועט. יש פק"ל המתורגל היטב. יש לצין את ההבטחה הטובה של שטח הכינוס לפני כניסת הגדוד לשטח, וכן את ההבטחה בזמן השקיה בשטח.
- לאחר ארגון שטח הכינוס והקצאת שטח הכינוס ליחידות, בלט חוסר תאום בין היחידות באשר לאבטחת שטח הכינוס.
- יש להגביר אצל חיילי היחידות את משמעת השבילים. (שופט חטיבתי)

מודיעין

- ניצול יחידת הסיוור לפיטרול ואיסוף ידיעות על התקפת הנגד של האויב בצומת א—ם היה יעיל והשיג את מטרות. כאן דוגמה נכונה של הפעלת מחלקת הסיוור לדיווח על תנועות אויב והתראה על פעילותם.
- בשעת התקלות בזמן התנועה לא הועבר כל דיווח ע"י הגדודים לחטיבה. הזרמת הידיעות מהחטיבה לגדודים צלעה גם היא, לדוגמה: מחוסר הדיווח המדויק ובזמן, בעת התקפת הנגד, לא נעצרה העברת התד"לים ליעדים הכבושים בידי האויב. (שופט חטיבתי)
- מיד עם הגיע הגדוד תוכנן איסוף הידיעות באמצעות תצפיות ופטרולים אשר בוצעו בו בלילה. בהתחשב בחושך המוחלט היתה רמת ההתמצאות של הסירים משביעה רצון.

והצליחו להגיע ליעדים ולאסוף ידיעות רבות. עד למועד ההתקפה היתה בידי המג"ד כמות רבה של ידיעות על מערך האויב. (שופט גדודי)

● דיווח התצפיות היה טוב ומדויק. החקירים בוצעו במהירות ובצורה ממצה. (שופט גדודי)

התחפרות

● יש תרגולת טובה בהגנה חפוזה. הכוחות מתחילים מיד להתחפר. (שופט גדודי)

● ההתחפרות היתה בסדר, פרט לעומק בלתי-מספיק של העמדות. בשטח הסלעי התקשו החיילים בהתחפרות, ולא נוצלה אפשרות לשפר העמדות באמצעות חומר-נפץ.

(שופט גדודי)

● האנשים המשיכו להתחפר כל הזמן והגיעו לעמדות-עמידה. נוצלו אמצעי חבלה להכנת-מחפורות. (שופט גדודי)

● באחד מחילות-הסיוע בלטו הליקויים הבאים:

(1) חוסר תצפיות נ"מ, (2) התחפרות אישית לקויה.

יחידות מחיל זה הופצו מספר פעמים מהאויב, ובמציאות יש להניח כי היחידות היו נפגעות קשה וכושר פעילותן היה נפגע בצורה רצינית.

● כל יחידות החטיבה קיימו תצפיות נ"מ, אשר התריעו על כל התקרבות מטוסים. כמו כן הוצבו ביחידות כלי-נשק נ"מ אשר הופעלו יפה בכל התקפה מהאויב.

תותחנים

● התארגנות להגנה חפוזה. — קש"אים הכינו מראש ארגון השטח מהמפה, עובדה שאפשרה הכנה מהירה של תכנית האש להגנה חפוזה, אולם, לא נלקחו אתי-חפירה לצורך הכנת מוצבי תצפית, ולכן נחפרו התצפיות באחור רב.

● מערך הנ"ט היה חפור ומוסנה כהלכה, אך נתגלה עם הפעלת סיורים אלימים ע"י האויב, בשלב זה נתגלה חוסר עמדות-חפורות-משניות בעומק. (שופט חטיבתי)

● הוקצבו 2 קת"קים ועוד קש"א אחד, עובדה שסייעה לארגון תכנית אש לחיפוי מידי על התבססות היחידות בשטח הכבוש. (שופט-תותחנות)

קשר

● הקשר בשלב ההסעים איפשר את השליטה על יחידות החטיבה, ואת התיאום ביניהן.

● ראויה לציון שמירה מוחלטת של הוראות בטחון-הקשר בשלב ההסעים. ברשת הקשר הותרו והועברו קוי-דיווח בלבד.

● קיום קשר-קוי תקין תרם רבות למעוט-עומס ברשת הפיקוד.

● במשך כל היום בו שהו הגדודים התארגנו במתחמים הכבושים לא היה שימוש בקשר אלחוטי אלא בקשר קוי בלבד, עובדה הראויה לציון חיובי.

● משך כל התנועה הונח ככל-הסתערות בעקבות הגדודים — עובדה שנתנה קשר תקין לגדודים. (שופט קשר)

הנרסה

● סיירי תה"ן השתתפו בבדיקת צירי התנועה של הגדודים אך השופטים לא איפשרו להם את בדיקת שדות-המוקשים. דבר כזה לא יתכן במציאות, היות וסייר תה"ן חייב להביא את המכסימום של ידיעות על מבנה השדה, אחרת יש לצפות לכשלון של כל נסיון להנחית התקפה היות ולא תהיה כל אפשרות להכין לוח-זמנים. (שופט הנדסה)

רפואה

● בגדוד שלי היה הרופא פסיבי בקבוצת הפקודות הגדודית. על הרופא להתערב יותר בפרטים.

ולחקור בשטחים הנוגעים אליו. עליו להפנות את תשומת לב המגיד לנקודות רפואיות.
(שופט ג'ודי)

הסואה

בהיות החטיבה בשטח-הכינוס היתה ההסואה טובה בדרך כלל, אך מקרי רשלנות בודדים גילו את המעריך כולו. לאחר שנעה החטיבה והתבססה במשלטים ניכר רישול רב יותר בהסואה, ועל משלטים חשופים כמעט ולא השתמשו בה בכלל. (שופט א'ורד)

יש לאמן את חיל-הרגלים בהסואה גם בשטחים חשופים ועל המפקדים לודא ביצוע הסואה והתחפרות. אחרת יעלה לנו הדבר באבידות. (שופט א'ורד)

ביום אויב

יש ללמד ולתרגל את יחידת הביום בכל מהלך תחזית האירועים — כך שבשעת האירוע עצמו — יהיה הביצע מ שלם. (שופט ב'וס-א'ויב)

למרות שתחזית האירועים נקבעה מראש, נראה לי שיש מקום לגמישות ולאיתור, ואפשרויות כאלו יש לתכנן ולתרגל כך שמהלכי הביום יביאו לידי פעילות מכסימלית של הכוח המקרבל. (שופט ג'ודי)

מסקנות

חטיבה סדירה יכולה וצריכה לעמוד בתרגיל הרבה יותר ממושך, עם מהלכים רבים יותר, תוך הפסקות מתקבלות על הדעת. תרגיל ממושך יכול לעשות את הלחימה ואת ההכנות יותר ריאליים שלא כמאמץ חד-פעמי הנגמר מהר. גם „הנקודות לבדיקה“ עבודת-המטה של החטיבה הביצע של היחידות ניתנים להבדק ביתר יעילות בתרגיל יותר ממושך.

המקלים המסדרים במפקדת החטיבה וביחידות החטיבה הסדירות, איפשרו לחטיבה לנהל את העבודה באופן יעיל ומסודר.

המפקדים התייחסו ברצינות לפינוי הנפגעים, והודות לזה הצלחנו הפעם לבחון נושא זה במלואו, ולאפשר לחיל-הרפואה להסיק מסקנות מתאימות.

שני נושאים שאינם מתורגלים למדי, ושכל תרגיל ותרגיל נתקלים בהתנגדות החילות לתרגולם, הם אספקת תחמושת והזרמת תגבורת. לדעתי יש מקום לתרגל את שני הנושאים האלה, בתחומי המגבלות הקיימות בהקצאת האמצעים לצורך תרגולם.

קימת אפשרות לתרגל שתי חטיבות באותו השטח — בתנאי שהתרגיל יהיה בנוי כך שיאפשר לחטיבה אחת לבצע את השלבים הראשונים, ולחטיבה השנייה את המשך השלבים, באותם הנתונים.

לצורך אימון השופטים-בכרים השתמשנו בשולחן-חול. שיטה זאת הוכיחה את עצמה כיעילה, מאחר שנתנה אפשרות לברר בעיות רבות המתעוררות תוך ביצוע תרגילים מסוג זה.

נראה לי שתרגיל בצורה זאת (תרגיל חד-צדדי עם ביום אייב כאמצעי מתודי) מאפשר הקנה ופיקח על החטיבה המתורגלת וכמו כן בחינת המטרות השונות שהוכתבו ע"י אה"ד. הא מאפשר לבצע מהלכים נכונים ע"י החטיבה המתורגלת ונותן תמונה נכונה של זמן ומרחב.

עלתה הצעה שזוהי מגדודי-המילואים, או אחד הגדודים הסדירים, יבצעו את תפקיד ביום האויב, והדבר יהיה חלק חשוב מאימון גדוד זה כגדוד. (שופט חטיבת)